

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**



**Факультет психології**  
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Евристика**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма: «Філософія»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від “29” червня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

## ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література
10. Програмові вимоги

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Евристика
<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший (бакалаврський)
<b>Викладач (-і)</b>	Гнатюк Ярослав Степанович
<b>Контактний телефон викладача</b>	0956436042
<b>Е-mail викладача</b>	jaroslav.gnatiuk@pnu.edu.ua
<b>Формат дисципліни</b>	лекції, семінарські заняття
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	www.d-learn.pnu.edu.ua
<b>Консультації</b>	за попередньою домовленістю
<b>2. Анотація до курсу</b>	
<p>Навчальна дисципліна «Еристика» є складовою програми підготовки студентів спеціальності 033 Філософія.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є принципи і методи поняттєвого і концептуального конструювання.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Теоретичні і методологічні засади евристичного конструювання.</li> <li>2. Евристичні моделі евристичного конструювання.</li> <li>3. Евристичні моделі філософської концептуалізації.</li> </ol> <p>Навчальна дисципліна «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» вивчається разом із іншими філософськими дисциплінами. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей творчого мислення та діяльності.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню культури евристичного конструювання. Окреслене коло проблем є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «Філософія».</p>	
<b>3. Мета та цілі курсу</b>	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Евристика» є ознайомити із евристикою як інтегративною і методологічною дисципліною, що займається конструюванням філософських понять і концептів.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» є формування у студентів філософського світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері філософії, отримання необхідного обсягу теоретичних знань, набуття практичних навичок, ознайомлення студентів із засобами і техніками евристичного конструювання.</p>	
<b>4. Компетентності</b>	
<p><b>4.1. Загальні компетентності:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вміння формувати нові філософські поняття;</li> <li>- навички переосмислення вже існуючих філософських понять в нових інтелектуальних контекстах;</li> <li>- здійснювати екстраполяцію відомих філософських понять з однієї предметної сфери філософських знань на іншу;</li> <li>- вміння розрізняти філософські поняття та концепти, їхнє змістове і смислове навантаження;</li> <li>- навик застосовувати філософські поняття і концепти у своїх міркуваннях та при побудові філософської теорії.</li> </ul> <p><b>4.2. Фахові компетентності:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- розуміти теоретичний статус філософських понять та концептів;</li> <li>- знати тенденції формування тенденції формування філософських понять і концептів в історії;</li> <li>- вміти проводити аналіз функціонування філософських понять і концептів у структурі філософської теорії;</li> </ul>	

- спроможність застосовувати принципи і правила евристичного конструювання в контексті філософського аналізу теорії;
- спроможність застосовувати принципи і правила евристичного конструювання в контексті філософського аналізу історії філософії.

### 5. Результати навчання

Вивчення «Евристики» забезпечує такі **програмні результати навчання**:

- знати зміст головних філософських понять і концептів;
- вміти переосмислювати існуючі філософські поняття і концепти та залучати їх в нові контексти;
- вміти інтегрувати філософське знання шляхом екстраполяції філософських понять і концептів та на підставі цього проводити міждисциплінарні дослідження;
- знати та вміти послуговуватися засобами створення нових філософських понять і концептів.

### 6. Організація навчання курсу

#### Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські	18
самостійна робота	60

#### Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	033 Філософія	3	вибірковий

#### Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінок за сем. занят.	Термін виконання
Тема 1. Поняття і предмет евристичного конструювання філософських понять і концептів.	Лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	Гнатюк Я. С. Евристика та евристика / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія, 2013.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання, тестування, опрацювання рекомендованої літератури.	5	Відповідно до розкладу занять
Тема 2. Евристичний аналіз творчого мислення.					
Тема 3. Евристичні моделі філософського конструювання.					
Тема 4. Евристична модель креативного мислення.					
Тема 5. Евристична модель латерального мислення.					
Тема 6. Евристична					

<p>модель нестандартного мислення.</p> <p>Тема 7. Евристична модель паралельного мислення.</p> <p>Тема 8. Евристична модель спектрального мислення.</p> <p>Тема 9. Філософська евристика у побудові теорії.</p>		<p>Карамишева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика / Н. В. Карамишева. – Львів: Астролябія, 2002.</p>			
---	--	--	--	--	--

### 7. Система оцінювання курсу

<p><b>Загальна система оцінювання курсу</b></p>	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий-червень): 1) присутність на лекційному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – максимально 3 бали (чотири оцінки із дев'ять семінарських занять); 3) дві письмові роботи (в межах семінарських занять) – максимально 3 бали за кожен окремо. 4) контроль за самостійною роботою – здійснюється у формі комп'ютерного тестування у поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем.</p> <p>За бажанням студента можна пройти підсумковий контроль (залік) у тестовій формі (із використанням комп'ютерних технологій). У тесті 50 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється 1 бал. Час проходження тестування – 50 хвилин. Максимальна кількість балів – 50. Загальна кількість – 50 балів. Сумарна кількість – 100 балів.</p>
<p><b>Вимоги до письмової роботи</b></p>	<p>Дві письмові роботи: Робота 1 – охоплює матеріал лекційних тем 1-4. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття). Робота 2 – охоплює матеріал тем 5-8. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття).</p>
<p><b>Умови допуску до</b></p>	<p>Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання.</p>

<b>підсумкового контролю</b>	Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 40 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента. 2) двох письмових (контрольних) робіт протягом семестру. Виконання цих завдань передбачає якісну, системну, цілеспрямовану навчальну діяльність студента у підготовці до написання роботи. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів (максимально – 50).
------------------------------	---

## 8. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти; Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (02.03.2016, №43-АГП); Положення про академічну доброчесність; Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком; Положення про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№18 від 2.02.2016р.); Політика курсу «Еристика» ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Студент виконує усі завдання, які зазначені у програмі (силабусі) вчасно. За умови відсутності студента на лекції чи семінарському занятті, отримання незадовільної оцінки на семінарських заняттях ж неякісного виконання візуалізованої презентації визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, незадовільних оцінок та подачі для попереднього перегляду візуалізованих презентацій. У випадку запозичення робіт (випадків плагіату), виявів академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – письмова робота із попередньо узгоджених тем семінарських занять. Якщо студент не ліквідував заборгованість за талоном №3 (при комісії) і не набрав мінімум 50 балів, йому буде запропоновано повторне вивчення даної навчальної дисципліни.

## 9. Рекомендована література

Гнатюк Я. С. Еристика та евристика / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2013.  
 Гнатюк Я. С. Еристика та евристика / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія, 2013.  
 Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика / Н. В. Карамішева. – Львів: Астролябія, 2002.

## 10. Програмові вимоги

1. Визначення еристики.
2. Уявлення про еристику.
3. Можливості еристики.
4. Концептуальні характеристики творчості та творчого мислення.
5. Методи дослідження процесів творчого мислення.
6. Технологія формування творчого мислення.
7. Евристична модель, спрямована на пошук.
8. Евристична модель, націлена на розв'язання задач.

9. Специфіка розв'язання навчальних задач.
10. Евристична модель, скерована на розв'язання проблем.
11. Креатив, креативність і креативне мислення.
12. Форми для креативного мислення.
13. Латеральне і вертикальне мислення.
14. Прийоми та методи латерального мислення.
15. Нестандартне мислення як процес.
16. Інструменти і методи нестандартного мислення.
17. «Шість капелюхів» як метод паралельного мислення.
18. Паралельне мислення у порівнянні зі змагальним мисленням.
19. «Водяна логіка» і паралельне мислення.
20. Аналітичне і спектральне мислення.
21. Принципи та процес спектрального мислення.
22. Визначення філософської евристики.
23. Евристична модель філософської рефлексії.
24. Специфіка отримання нового знання у філософії.
25. Евристична модель побудови логічних систем.
26. Проблема логічного моделювання евристичних аспектів мислення.
27. Створення філософсько-методологічних програм конкретно-наукових досліджень.

**Викладач**



**Я.С. Гнатюк**

